

Приложение
МОЗАЙКА

бр.15
2012г

КНИЖКА ИЗВОРЪЗЕ

Здравейте, деца!

Пишете на Капчица за всичко, което искате да ѝ кажете, изпрацайте вашите приказки, стихове, снимки и рисунки на адрес:

Мария Иванова Атанасова,
за сп. "Изворче", гр. Пловдив 4003
ул. „Белград“ № 8 ап.5
E-mail: izvorce@abv.bg

МАРТЕНИЧКИ

Елате, мили мои деца.

Ще ви закича мартеничка на всяка ръка.
Знаете ли, че Баба Марта е мила женица,
обичаща децата и раздаваща мартеници старица?

Набавя си бяла и червена прежда,
повдига вежда и дарява надежда,
и прави мартенички
за всички ръчички.

Може и да е бърбровка,
но дарява на всеки топла усмивка.
Проправя ни през снега пътеки
и сърцата ни стават леки.

Началото на пролетните празници е 1-ви март
и свежият сезон започва с нежен аромат.
Мартеничките подбуждат детската глъч
и в този момент ни огрява слънчев лъч.

Лиана Лазариди

Съдържание:

Резултати от литературния конкурс
Светлината
Светлината и Космоса
Работа с природата - светлината
Птиците в България
Забавна страница
Родопската Шипка
Детски бисерчета
Резултати от конкурса за рисунка и фотография
Приложение - пъзел

Редакционна колегия:

Мария Атанасова, Татяна Йорданова, Тина Хамзе, Живко Стоилов
С участието на: Димитър Бочуков (художник), Милослава Караиванова (13 г.), Светлин Караиванов (5 г.), Лиана Лазариди (10 г.), Кристина Коларова (8 г.)

Дизайн на корицата: Димитър Бочуков
Компютърен дизайн: Живко Стоилов

© Издателство „Бяло Братство“
© Списание „Изворче“
ISSN 1313-5066

КОНКУРСИТЕ НА КАПЧИЦА

Капчица обявява резултатите от литературния конкурс на тема: „Планетата Земя и нейните обитатели“

Капчица обявява резултатите от конкурса: участваха 5 деца с разказ, поема стихове. Всички участници получават награди за участие. Специална награда получават Лиана Лазариди, 10 г., за поемата „Послание към хората на Земята“ и Милослава Караиванова, 13 г., за разказа „Домът на капчицата Семи“.

Благодарим на участниците и ги каним да получат наградите си на 07.04.2012 г. от 16 часа в книжарница Нанси, град Пловдив.

На страници 3,4 и 5 представяме работите на участниците!

Домът на капчицата Семи

Милослава Караиванова

Всеки ден езерото Ери - домът на малката капчица Семи - отразяваше слънцето и неговите лъчи в спокойните си мълчаливи води. То беше прекрасно! Докато около него прехвърчаха пеперуди, лееха птици и кипеше живот, всички водни капки, обитатели на езерото, бяха щастливи в своя покой.

Само Семи не желаше да прекара живота си по този начин и вечно мечтаеше за приключения, искаше да види света! А в Ери това нямаше как да се случи, защото там животът течеше еднакво. Семи питаше по - големите капки какво има извън езерото, но никога не можеше да ѝ отговори. Единственото нещо, което я спираше, беше мъката към семейството ѝ, която щеше да изпита, щом напусне дома си.

Но времето минаваше и блясъкът и любопитството на малката капчица растяха. И един ден, не щеш ли, вятърът духна по - силно и, без да мисли повече, Семи се улови за крилото му. Така летеше из въздуха известно време и усещаше как все повече се отдалечава от Ери. А накрая се понесе надолу... Тогава капчицата стисна очи и си каза, че където и да попадне, поне ще е летяла веднъж в живота си и ще е познала голямата сила на въздуха!

В този момент Семи чу шум и видя, че е в непознато езеро, но много по - голямо. Там беше пълно с капки като нея. Тя се огледа - те бяха усмихнати, свиреха, танцуваха и се носеха напред. Семи попита

една от тях къде се намират. Скоро разбра, че това място се нарича Ниагара и е между нейния дом Ери и друго езеро - Мичигън. Всички летяха бързо, а Семи не можеше да съзри края на водата. Напред, наляво и надясно виждаше единствено колко е широк водопадът, а надгоре и надолу беше страшно дълбоко!

Изведнъж силен шум заглуши всичко и преди Семи да се опомни, вече водните капки летяха и се преобръщаха във въздуха, после тупваха отново във водата сред голям облак пяна. Така Семи разбра какво е водопад!

После Слънцето спусна два лъча над езерото и водната пръска, заедно с другите капки, се хвана за тях. Издигнаха се и се оцветиха в седем различни цвята, Семи беше жълта. След малко над Ниагарския водопад грейна дъга. О, никога малката капчица не си беше представяла, че ще пътува, ще се изкачи високо и ще види толкова чудни неща. И самата тя ще бъде част от тази красота, ще бъде цвят в дъга! На Семи ѝ се стори, че стига Слънцето. Тя протегна ръчица.

В този миг малката капчица се превърна в прозрачна бяла пара. Вятърът я понесе и я изсипа отново в езерото Ери! И гали защото беше уморена от дългия път, или просто защото беше задоволила жаждата си да лети и да види света, тя се почувства така сякаш е в най - хубавото, най - мечтано място на света! Усмихна се щастлива и заспа!

Послание към хората

на Земята

Лиа Лазариди

Ний сме хора от Земята,
възрастните и децата,
и зависим от парите
е светът. Но не добрите.

Отрязват се гори, дръвчета,
замърсяват се градчета,
хората умират,
някои пък свободата избират.

Защо? Безпорядък тук цари,
светът се ръководи от пари.
Не играйте със природата игри
заради тези зли пари.

Какво ще стане, не знам,
но ще се опитам най-доброто на
планетата да дам.
И ще започна със това послание,
с надеждата да извърша добро деяние.

И ще започна с това: Защо сме
създадени?
Защо са ни толкова блага дадени?
Защо все търсим богатство - ново и
ново,
като имаме всичко от природата
наготово?

За нещо помислете,
пък ако искате ми кажете.
Всичко, но не дела добри
се заплащат със пари.

Ако можехме да върнем времето назад,
бихме организирали парад
за спасяването на планетата,
яхнали на доброто каретата.

Имаме природа,
тя дава ни изгода.
Лакомия ни зове.
Опитвам се да кажа това във тези
редове.

За какво живеем?
Ако можехме като птици в небесната
шир да се реем,
волни песни да пеем
и доброто към Земята да леем,

във върховна форма може би бихме били.
Ако можеше гъжг на надежда да вали.
Ние, всички хора сме едно цяло.
Ако можехме да въплъщаваме цвета на
истината - бяло...

Светът зависи от децата.
Те го покриват с елхата
на здравето и истината.
Но лошите все още таят в себе си
вината.

Мечтая за един по-искрен свят.
Лъч топлина на всеки бряг
ще озарява къщния праг.
И като вълшебство пухкав сняг
ще ни обвиня в пелерина
всяка година.
Усмивка да подарим,
любов да дарим.

За миламата ни планета
идеята за спасяването на света от
парите не е нелепа.
Не е нужно само да седнем под бор
във просторния двор,

а да направим нещо,
за да няма повече в света нищо
зловещо.
И след като изпълня идеята на това
послание,
светът ще ни заслепи с още по-голямо
очарование.

ЗА МОЯТА СКЪПА ПЛАНЕТА!

Орехчето

Бояна Раикова, 10 г., Пловдив

Орехчето сам самичко тръгнало в гората
да си дири то храната.
И дочуло глас писклив -
бил щурецът подскоклив.

- Хей, щурецо, мил певецо,
кой въвлече те в беда?
- Но защо крециши тъй ЛУДО?
Цялата гора СЪБУДИ!

- Срецинах Вълчо сред полето,
Той ме ритна по крачето.
Строполих се на земята
и ударих си главата.

Птичето повика доктор Кос.
Той пристигна тичешком и бос.
Докторът превърза раната веднага.
И посъветва Щурчо да се подпира със тояга.

Щурецът бързо оздравя,
естествено на птиченцето с помощта.
Всички питаха се кой помогнал е на Щурчо, кой
и щом разбраха, орехчето се превърна във герой.

НАШАТА КОЗИЧКА

Ана-Мария Левиджова, 10 г. Пловдив

Нашата козичка
с пухкава брадичка
ходи по тревичка,
ала щом се прибере, ще има млекце.

Лора Халибарова, 8 г.,
Пловдив

Лека ноц
Звезди блестят.
Тъмно е небето.
Време за лягане.
Лека ноц.

СВЕТЛИНАТА

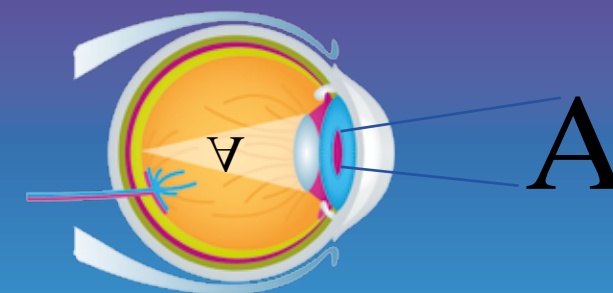

Светлината е навсякъде около нас. Животът на Земята без нея е невъзможен, както за хората, така и за растенията и животните. Представете си един ден само без светлина! Радвайте се на светлината, обичайте я, използвайте слънчевите лъчи винаги когато можете!

Знаете ли, ъе:

Очите са органът в човешкото тяло, който въприема светлината. Окоето е устроено така, че вижда образите с главата надолу, а в мозъка образът се обръща.

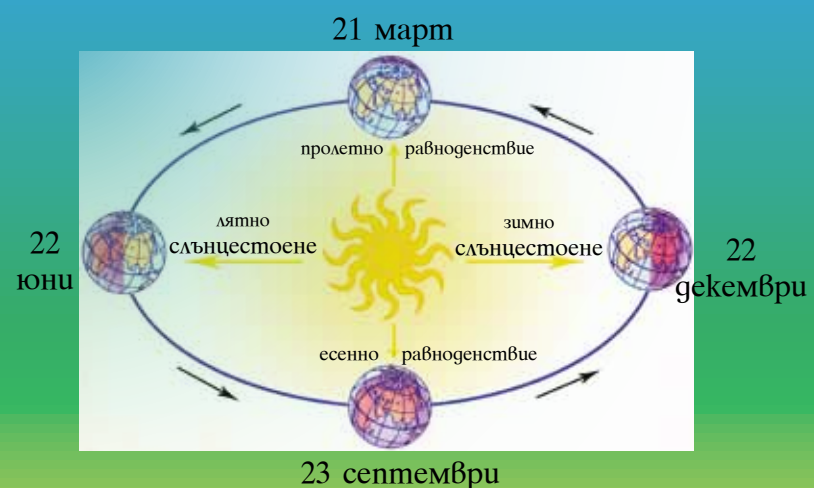
Знаете ли, ъе:

Слънцето е най-големият източник на светлина и топлина за Земята. От него идват светлинните вълни. Скоростта на светлината е 300 хиляди километра в секунда. А това означава, че ако се движите със скоростта на светлината за малко повече от секунда ще бъдете на Луната, защото разстоянието до там е 400 хиляди километра.

Знаете ли, ъе:

Видимата светлина е една малка част от видовете електромагнитни вълни. Видимата светлина е съставена от цветовете на спектъра (дъгата), които човешкото око възприема. Останалите електромагнитни вълни хората са се научили да използват по различен начин: радио, микровълнови, инфрачервени, ултравиолетови, рентгенови лъчи, гама лъчи.

Знаете ли, ъе:

Светлината на различните части на Земята е различна, защото Земята е наклонена и слънчевите лъчи падат под различен ъгъл върху повърхността. На екватора винаги е горещо. Ако е зима на Северното полукълбо (ние сме тук), на Южното полукълбо е лято. Денят и нощта пък са свързани с въртенето на Земята около себе си.

Знаете ли, ъе:

Когато светлината попадне върху гаден предмет, той поглъща някои цветовете на спектъра и отразява други. Човешкото око е устроено да вижда само отразените цветовете. Листът на дървото е зелен, защото отразява само зеления цвят на светлината и поглъща останалите.

Знаете ли, ъе:

Северните сияния са удивително красиво природно явление, което се дължи на слънчевата активност. Частици от атмосферата на Слънцето, които се наричат слънчев вятър, достигат Земята и под действие на нейното магнитно поле, предизвикват разноцветни светлини в небето на места, близки до полюсите.

Светлината в Космоса

Звездичка

Представяме ви стихотворението „Звездичка” на Лиля Лазариди, на 10 г., от Пловдив, написано специално за този брой на Изворче. Прочетете и нарисуйте рисунка, която можете да ни изпратите!

Обърнах главичка и зърнах звездичка.
Невероятна беше тя, и я взех така, в едната си ръка.

Откъде идваше, не зная, но със светлината си ме омая.
И? Погледнах напред, у дома бе настанал ред.

Ръка ми подаде, очила ми даде
и ме поведе навред.

Аз извиках ”Уау!” Космосът ми беше дал
знания от опит личен. Но за наука не беше икономичен.

Видях нещо, не, не гората, а светлината.
Сега хелий, водород, кислород се объркаха в моята глава.

Разбрах, че светлината не се отразява само на Земята.
Също че Халеевата комета минава на 75 години през нашата планета.

Пък ако някой иска да разкажа на децата, ще ги помоля да си седнат по местата.
Но внимание - разбирам, че ще ви посети с очарование

Вселената необятна. Но да не попаднете в черна дупка мрачна,
където има големи горящи кълба, наречени звезда.

И странно бе за мен това-ние сме малка част от галактиката Млечен път,
знаели са го в моя кът.
И леки бяхме тук. А на Земята кантарите ни правят науку.

Около Земята нещо закръглено видях, но по небето носейки се оцелях.
Луна - нашият спътник беше и около Земята се въртеше.

Имаше нещо като пъпки, но не бяха и кърпки,
а кратери многобройни, без птички сладкопойни.

Имена на хора носят те, би било чудно на всяко дете:
Бабыдж, Дженер, Гагарин, а също Икар, Едисон и Гарвин.

На спътника на нашата планета има десет морета:
на облациите, на яснотата, на дъждовете, на влагата, на изпаренията,
на безметежността и спокойствието, на островите, на вълните, на нектара.

Всяко име странно звучи. А дали морето бучи?
Като погледна Андромеда - галактика спирална, Вселената никога не ми става банална.

Научих за Космоса това-онова, тъй като той ме призова.
И благодарение на чаровната звездичка, към която протегнах ръчичка.

СВЕТЛИНАТА

Задачи от Канчица

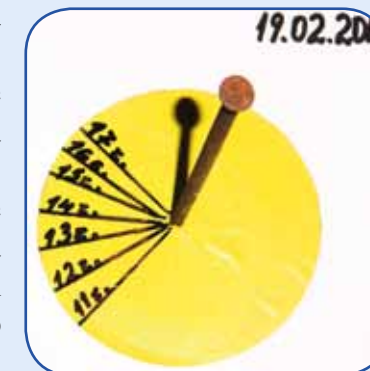
Природата
обичай, от нея се учи!
На нея ти разчитай, от
книгата ѝ ти чети!

1. Слънчев часовник

Вземете един бял лист хартия или картон. В средата на листа сложете топче пластелин. Върху него сложете един молив с върха на горе. Изберете сутринта на един слънчев ден, сложете листа на слънце и отбележете с молив или химикал къде е сянката на молива като запишете часа, в който сте направили това. Отбелязвайте мястото на сянката на всеки час. Ще получите часовник, в който стрелките сте положили вие.

На другия ден сложете часовника на слънцето и вижте колко часа показва. Сравнете с механичния часовник. Този часовник ще е точен около 1-2 седмици, тъй като денят расте до 22 юни с около 1 минута на ден - слънцето започва да изгрява по-рано и да залязва по-късно.

За вас направи опита Кристина Коларова, която ни изпрати и снимка.

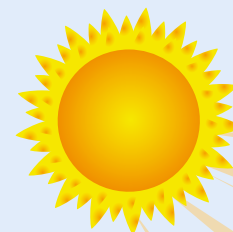

2. Стъклена призма или диск

Купете си стъклена призма (продава се в магазините за камъни и в някои книжарници), която има горе отвор – малка дупчица и промушете там шнур за окачване на призмата. Помолете някой от родителите ви да закачи призмата на прозореца – отвътре или отвън. Когато слънцето изгрее и освети призмата, в стаята по стената и по пода се появяват кръгчета, оцветени в цветовете на дъгата.

Така можете нагледно да видите как светлината се състои от 7 цвята, които се получават при пречупването ѝ под определен ъгъл в призмата.

Ако не можете да намерите призма, използвайте гърба на диск от компютър. Сложете го под слънчевите лъчи и ще видите цветовете на дъгата.

3. Светлина и топлина

Ако искате да усетите основното качество на светлината – топлина, изберете слънчево време и застанете с гръб към слънцето. Така можете да останете колкото ви е приятно, ще усетите приятна топлина да се разлива по гърба. Така зареждате тялото си със слънчева енергия, настроение и радост.

Птиците в България

В България се срещат 414 вида птици. Някои от тях може да наблюдавате целогодишно около вас, други са много редки. По-важни резерватни зони у нас, населявани от множество видове птици са поречието на р. Камчия, р. Ропотамо, езерото Сребърна до гр. Силистра.

Как да наблюдаваме птиците в природата

Обикновено това става от разстояние, но тогава е много трудно да определим към кой вид спада птицата. Хората, които изучават и наблюдават птиците се наричат орнитолози. Често те използват бинокъл, за да разгледат по-отблизо оперението на птицата, което е характерно за всеки отделен вид. Бележите, по които могат да се познаят птиците са: очертанията на тялото, поведението и движения, полетът и разбира се песента.

В местността „Пога“ край Бургас можете да видите богата изложба на птици, както и да наблюдавате птици от място със специални тръби и бинокли и по еко-маршрут.

Представяме ви някои от по-разпространените птици в България

Големият синигер не е прелетна птица, зимува в България и издържа на голям студ. Ако в снежен ден чуете песента му, това е сигурен белег, че снегът скоро ще спре да вали. Синигерът е смел и любопитен, издава весели звуци, известен е под името Чичо-Пей. Храни се предимно с насекоми, но яде и семена и горски плодове.

Той използва дупки в дърветата или в по-редки случаи в стени и скали, за да си направи гнездо. То има формата на купа, направена от мъх, пера, трева и пух от растения. Женската птица снася яйцата през месец март и ги мъти около 14 дни.

Голям синигер

Сврака

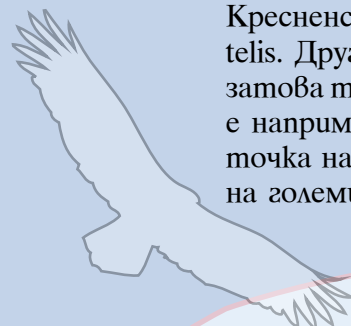
Свраката е непрелетна птица. Отличава се по дългата си опашка и крясъците, които издава. При отлитане опашката рязко се повдига нагоре и внимателно се отделя от земята. Привързаността на свраките към всякакви лъскави предмети е пословична.

Свраката е всеядно животно - яде млади птици и яйца, дребни бозайници, насекоми и гр. Не се отказва от жълъди и житни растения. Избира за гнезда високи дървета, като прикрепва гнездото здраво с пръст и глина, отгоре гради свод от бодливи клони с

грижливо прикрит вход. При окапване на листата тези гнезда се открояват ясно. Яйцата на свраката са малки, обикновено снася от 5 до 8 яйца през април.

Прелетни и непрелетни птици

Някои от видовете птици остават да зимуват у нас, а други отлитат на юг през есента и се връщат през пролетта, те се наричат прелетни. Първ Аристотел е описал миграцията на птиците. Затова и пътят на птиците към Африка, който минава по Кресненското дефиле (р. Искър и р. Струма до Средиземноморието), е наречен Via Aristotelis. Другият път, над който прелитат множество видове е черноморското крайбрежие, затова той се нарича Via Pontica. Повечето птици в България зимуват в Африка, установено е например, че българските щъркели прекарват зимата на н. Добра надежда, най-южната точка на Африканския континент. Когато се готвят за дългия път, птиците се събират на големи ята в края на лятото и човек може да им се любува по-дълго време.

Кукумявка

Кукумявката е нощна граблива птица, не е прелетна. Името ѝ идва от характерните звуци, които издава: „кукумяу, кукумяу!“. Макар зрението ѝ да не е слабо, през нощта тя разчита предимно на добре развития си слух. Храни се изключително с гризачи. Свица гнезда в хралупи, направени от кълвачите или в естествени хралупи на стари дървета. Снася чисто бели яйца, обикновено през април месец. Кукумявката е била свързвана с гръцката богиня на мъдростта Атина Палада.

В България кукумявката е включена в Червената книга на защитените видове.

Папуняк

Папунякът е прелетна птица, зимува в Африка. Отличава се по качулката от подвижни дълги пера на главата, поради което се нарича още Циганско петле. Храни се предимно със скакалци, щурци и гъсеници, понякога се „къпе“ в пепел и никога във вода. Свица гнездата си в дупки и хралупи. Гнездото е застлано бедно с клонки и други подходящи материали и издава силна, неприятна миризма. Женската птица снася от 4 до 9 яйца, които мътят и двамата родители. Малките пиленца отделят силен миризлив секрет от специални жлези, който служи да отблъсква неприятелите им.

В България папунякът е включена в Червената книга на защитените видове.

Царският орел е прелетна птица. Крилете му имат размах до около 2 метра. Обитава по-високите места. За свиване на гнездо предпочита единични високи дървета с височина до 25 м. Може да използва едно и също гнездо няколко години. Гнездото е с размери до 2 м. Храни се с гризачи, лалугери, таралежи и гр. В края на март женската снася обикновено 2 яйца.

Царският орел е световно застрашен вид. Включен е в Червената книга на България.

Царски орел

Забавна

страница

Задачите реши,
на мама подсажи!

Първа задача

След като се запознаете с материала за птиците на стр. 10 и 11, прочетете гатанките и напишете отговорите в квадратчетата в ляво.

Чука неуморно в гората, чисти на гърветата кората...

Сладко пее от зори, кой е той – познай го ти!

Бял и важен, дългокрак, жабите ще стресне пак...

С качулка на главата, намирисват му децата...

Под стрехите вий гнездото, чурулика през летото...

Вижда през нощта галече, с мъдрост е известна вече...

Най-високо той живее, в небесата той се рее...

Втора задача

Приложението представлява картина, която е разделена на части - квадрати. Изрежете квадратите и ги сглобете, след което залепете пъзела на картон.

Потърсете птиците от задача първа в пъзела.

Родопската Шунка

(разказ и снимки от Милослава Караиванова)

През 1912 година, по време на Балканската война, нашата армия води победни сражения за освобождение на българите в Македония, Тракия и Родопите.

Смелият родопски отряд храбро се сражава, за да освободи своя край от турските поробители. Отрядът е причислен към 21-ви Средногорски полк, командван от полковник Владимир Серафимов. Негови са думите: "До един ще измрем, но няма да отстъпим! Не може да оставим тези села, които вчера ни посрещнаха като освободители, да бъдат унищожени от турците".

Задачите на полка са да загради пътя на османците през Чепеларе към Пловдив и да прекъсне железопътната линия Солун—Цариград.

Ето как протичат събитията:

Сутринта на 21 октомври българите потеглят в три колони към Голям Палас (Рудозем). Към 10 часа се сблъскват с турската армия край шосето за село Фатово. Атаката няма успех до момента, в който дясната колона минава през село Аламидере (Полковник Серафимов). Тогава турците отстъпват след осемчасови боеве.

Един ден след битката, на 22 октомври, войските на полковник Серафимов завладяват Голям Палас и Смилян. Бойните действия затихват за около две седмици. В началото на ноември българските войски изтласкват окончателно османците от Родопите. Така 5 000 българи успяват да победят 40 000-ят корпус на Явер паша и да избавят Родопите от сигурна гибел.

В памет на участниците в боевете на връх Средногорец, до село Аламидере през 1934 година са издигнати паметник и мавзолей. След това връхът става известен като Родопската Шунка!

Днес аз изпитвам истинска благодарност към героите, които със своята саможертва са спасили моето родно село Фатово, заедно с още много други родопски села, и не са позволили те да останат извън пределите на България. Винаги, щом зърна монумента на връх Средногорец, се вълнувам, че точно тук се е водила голямата битка за спасението на Родопите. И съм горда, че това е една светла дата от нашата история!

Паметникът на връх Средногорец

Паметна плоча на чешма в с. Полковник Серафимово

Изглед от с. Фатово

Детски бисерчета

Тези детски бисерчета ни изпрати Светлин Караиванов, на 5 год., от Пловдив.

А коя зодия е дядо Бог?...

Милардоджаните могат ли да броят до милиард? Аз съм двесточанин – мога да броя до двеста.

Сигурно колите по улицата са безброй деветдесет и девет!

Защо миеш първо тази ръка – първо тя ли се е родила?...

Когато капят листата на дърветата, ми махат и ми се усмихват!

Бялото ни конче много е дебело. Трябва да спортува, за да отслабнее...

Хайде да вземем една вълничка от морето, да я разгледаме цялата и после пак да я пуснем в морето!...

На масата има трохи като лъскави звезди...

Понеже съм много нежен, когато някой ми каже нещо лошо, се разплаквам...

Земята е най-добра, защото като подхвърля аз нещо, тя го хваща.

КОНКУРСИТЕ на Капчица

Резултати от конкурса за рисунка и фотография на тема:

"Планетата Земя и нейните обитатели"

Капчица обявява резултатите от конкурса за рисунка: участваха 5 деца на възраст от 4 до 13 години.

Всички участници получават награди за участие. Специална награда получават Светлин Караиванов, 4 г. и Кристина Коларова, 8 г.

В конкурса за фотография участваха: Роза Атанасова, Мулхол, от САЩ с фотография на Бананов гол охлюв, сниман в Рег Уудс, Калифорния и Гая Атанасова, Мулхол от САЩ, със снимка на кучето Мики.

Благодарим на участниците и ги каним да получат наградите си на 07.04.2012 г. от 11.30 часа в книжарница Нанси, град Пловдив.

Представяме ви работите на участниците!

Бананов охлюв, сниман в Рег Уудс, Калифорния, от Роза Атанасова, 7 год.

Домашния любимец Мики, сниман от Гая Атанасова, 5 год.

Кристина Коларова 8г.

Полина Коларова 6г. - Делфина Уинтър

Милослава Караиванова 13 г.

Леа Генова 4 г.